

NORGES HØYESTERETT

Den 28. desember 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Falkanger, Bergh og Thyness i

HR-2022-2496-U, (sak nr. 22-176107STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Trond Pedersen Biti)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens straffutmåling i en sak om blant annet vold mot offentlige tjenstepersoner.
- (2) A ble ved tiltalebeslutning 21. oktober 2020 tiltalt for flere forhold. Tiltalen post I og II lyder slik:

- «I. **Straffeloven § 286**
for ved vold å ha søkt å påvirke yrkesutøvelsen til en person fra en særskilt utsatt yrkesgruppe. Med særskilt utsatt yrkesgruppe forstås blant annet helsepersonell som yter medisinsk begrunnet helsehjelp.

Grunnlag:

Søndag 19. januar 2020 ca. kl. 08.00 i ---veien i Porsanger, i forbindelse med at hun fikk helsehjelp på legevakten slo hun sykepleier B gjentatte ganger med knyttet neve i hoften, foten og skulderen og spyttet ham gjentatte ganger i ansiktet og på uniformen hans.

- II. **Straffeloven § 155**
for ved vold å ha søkt å påvirke en offentlig tjensteperson til å unnlate å foreta en tjenestehandling, eller gjengjeldt en tjenestehandling.

Grunnlag:

Onsdag 10. juni 2020 ca. kl. 15.30 i ---gate 0 i Tromsø, i forbindelse med at politibetjent C tok en flaske med alkohol fra henne som hun drakk på offentlig sted, sparket hun C i leggene to ganger og forsøkte å sparke henne i overkroppen.»

- (3) I forbindelse med forholdet i post II ble hun også tiltalt for brudd på alkoholloven ved at hun drakk alkohol på offentlig plass og brudd på straffeloven § 162 ved at hun nektet å oppgi personalia.
- (4) Ved tilleggstiltale 10. april 2022 ble hun tiltalt for ytterligere et tilfelle av brudd på straffeloven § 155. Grunnlaget var angitt slik:
- «Fredag 11. mars 2022 ca.kl. 23.30 på Z hotell i ---gata 0 i Alta gjorde hun motstand og spyttet politibetjent D i ansiktet i det D og politibetjent E var i ferd med å innbringe henne til politiarresten.»
- (5) Ved Indre og Østre Finnmark tingretts dom 26. april 2022, ble hun, under dissens fra fagdommeren, frifunnet for tiltalen post I og II. For de øvrige forholdene ble hun dømt til betinget fengsel i 21 dager.
- (6) Påtalemyndigheten anket over frifinnelsen for tiltalepost I og II.
- (7) Ved Hålogaland lagmannsretts dom 18. oktober 2022 ble A dømt i samsvar med tiltalen. Domsslutningen lød slik:
- «A, født 00.00.1968, dømmes for overtredelse av straffeloven § 286 og overtredelse av straffeloven § 155. For disse forhold, og for forholdene hun ble endelig domfelt for ved tingrettens dom av 26. april 2022, alt sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a og b, settes straffen til fengsel i 60 – seksti – dager.»
- (8) A har anket til Høyesterett. Hun anfører i korte trekk at straffen skulle vært gjort helt eller delvis betinget. Lagmannsretten har ikke lagt tilstrekkelig vekt på at saken har hatt lang liggetid. I tillegg skulle lagmannsretten lagt større vekt på hennes personlige forhold, herunder at hun har vært utsatt for vold av sin tidligere kjæreste og er i en rehabiliteringssituasjon.
- (9) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle. Lagmannsretten har gitt et fradrag i straffen for lang liggetid. Lagmannsretten har også vurdert tiltaltes personlige forhold. Straffen er ikke blitt for streng, og anken bør da ikke tillates fremmet.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken omfatter tiltaleposter som tiltalte ble frifunnet for i tingretten, men domfelt for i lagmannsretten. Tiltaltes anke kan dermed bare nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at anken ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum, jf. andre ledd fjerde punktum. Nektelsesbeslutningen må i tilfelle begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (11) Straffeprosessloven § 344 får anvendelse ved vurderingen av om anken kan nektes fremmet. Spørsmålet om anken klart ikke kan føre frem, skal altså besvares ut fra om det er et åpenbart misforhold mellom utmålt straff og den straffbare handlingen, jf. HR-2016-1803-A avsnitt 18 med videre henvisninger.
- (12) Om utgangspunktene for straffutmålingen uttaler lagmannsretten:
- «De mest alvorlige forhold i saken er overtredelsene av straffeloven § 155 og overtredelsen av straffeloven § 286. For alle tre forhold er den klare hovedregel ubetinget fengsel, se HR-2019-2064 avsnitt 11 med videre henvisninger. Helsepersonell og politi er

yrkesgrupper med særskilt behov for vern, og sterke allmennpreventive hensyn gjør seg gjeldende.»

- (13) Lagmannsretten har bygd på at straffen for tiltalen post I, straffeloven § 286, isolert sett tilsier fengsel i minst 24 dager. Retten har i den sammenheng vist til HR-2018-1660-A avsnitt 45–51. For overtredelsene av straffeloven § 155 i tiltalen post I og i tilleggstiltalen har retten bygd på at handlingene isolert sett tilsier fengsel i 18-21 dager. De øvrige handlingene i tiltalen er tillagt vekt som skjerpene momenter.
- (14) Ankeutvalget er enig i disse utgangspunktene.
- (15) Videre har lagmannsretten pekt på at tiltalte er domfelt tre ganger tidligere, herunder for overtredelse av straffeloven § 155. Som følge av dette kommer straffeloven § 79 bokstav b om skjerpelse av straffen ved gjentakelse til anvendelse.
- (16) Lagmannsrettens flertall, alle dommerne bortsett fra én meddommer, har bygd på at passende samlet straff i utgangspunktet vil være fengsel i 75 dager. Ankeutvalget har ikke merknader til dette.
- (17) Lagmannsretten uttaler videre:

«At tiltalte tidligere er domfelt for tilsvarende forhold taler sterkt imot at hovedregelen om ubetinget fengsel fravikes. Tiltalte har utvilsomt vært utsatt for omfattende vold fra tidligere kjæreste. Hun har levd i frykt for ny vold. Det er likevel ingen holdepunkter for at hun som følge av dette har hatt nedsatt virkelighetsforståelse i situasjonene som ligger til grunn for domfellelsene. Hun har opplyst at hun har brutt med rusmiljøet i X, flyttet til Y og sluttet å drikke alkohol. Til nærmere belysning av tiltaltes livssituasjon er det forsøkt innhentet personundersøkelse før ankeforhandlingen, men tiltalte ønsket ikke å medvirke. Det er positivt at tiltalte ser behov for å slutte å drikke alkohol. En samlet lagmannsrett mener likevel at opplysningene som foreligger om tiltaltes personlige forhold ikke er av en slik art at det er grunnlag for betinget straff eller annen straffart.»
- (18) Ankeutvalget er enig i at det ikke foreligger en rehabiliteringssituasjon eller andre forhold som kan gi grunnlag for å gjøre hele eller deler av fengselsstraffen betinget.
- (19) Forholdene i hovedtiltalen ligger relativt langt tilbake i tid. Lagmannsretten har bygd på at det for disse forholdene har vært en liggetid på 14 måneder, og at det dermed foreligger brudd på retten etter Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) til rettergang innen rimelig tid. Ut fra dette har lagmannsretten fastsatt straffen til fengsel i 60 dager.
- (20) Etter ankeutvalgets syn er det ved dette gitt tilstrekkelig kompensasjon for liggetiden. Utvalget bemerker at saksbehandlingstiden for forholdet i tilleggstiltalen, som er av samme karakter som forholdene i hovedtiltalen, har vært kort.
- (21) Etter dette er det ikke noe åpenbart misforhold mellom den utmålte straffen og de straffbare handlingene.
- (22) Høyesteretts ankeutvalg finner det på denne bakgrunn enstemmig klart at anken ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ettersom ankeutvalget enstemmig også finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den

foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. § 323 første ledd andre punktum.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Espen Bergh
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)